

ЩО ТАКЕ ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД ТА КОНТРОЛЬ?

Нагляд і контроль за дотриманням законодавства про працю - це діяльність компетентних державних і громадських органів, спрямована на перевірку відповідності трудовому законодавству дій роботодавців у процесі управління найманою працею, попередження і виявлення правопорушень, притягнення винних у порушенні трудових прав працівників до юридичної відповідальності.

Державний нагляд – це діяльність уповноважених органів і посадових осіб, спрямована на забезпечення виконання органами виконавчої влади, суб'єктами господарювання й працівниками вимог законів та інших нормативно-правових актів про працю.

Державний контроль полягає в систематичній перевірці суб'єктом контролю виконання контрольованим об'єктом установлених вимог для отримання інформації та вжиття необхідних заходів для досягнення визначеного результату.

Державний нагляд та контроль за дотриманням законодавства про працю юридичними особами незалежно від форми власності, виду діяльності, господарювання, фізичними особами – підприємцями, які використовують найману працю, здійснює центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику з питань нагляду та контролю за дотриманням законодавства про працю, у порядку, визначеному постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2017 року № 295.

ХТО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНИЙ НАГЛЯД ТА КОНТРОЛЬ?

Державний нагляд та контроль за дотриманням законодавства про працю здійснюється у формі проведення інспекційних відвідувань та невідвідуваних інспектувань інспекторами праці:

- ✓ Держпраці та її територіальних органів;
- ✓ виконавчих органів міських рад міст обласного значення та сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад (з питань своєчасної та у повному обсязі оплати праці, дотримання мінімальних гарантій в оплаті праці, оформлення трудових відносин) (далі – виконавчі органи рад).

Інспекторами праці є посадові особи Держпраці та її територіальних органів, виконавчих органів рад, посадовими обов'язками яких передбачено повноваження щодо здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про працю.

Нормативно – правова база для проведення контролю

Кодекс законів про працю України

Закон України "Про державну службу" від 10.12.2015 №889-VIII

Порядок здійснення державного нагляду за дотриманням законодавства про працю, затверджений Постановою КМУ від 26.04.2017 №295

Порядок здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про працю, затверджений Постановою КМУ від 26.04.2017 №295

Громадський контроль за дотриманням законодавства про працю здійснюють професійні спілки та їх об'єднання.

ЗАВДАННЯ ДЕРЖАВНОГО НАГЛЯДУ ТА КОНТРОЛЮ

Державна інспекція здійснює нагляд та контроль за дотриманням законодавства про працю з таких основних питань:

- ✓ про трудовий договір і ведення трудових книжок;
- ✓ про робочий час і час відпочинку;
- ✓ про оплату праці, гарантії і компенсації;
- ✓ про укладання та виконання галузевих і регіональних угод, колективних договорів;
- ✓ про трудові відносини у разі банкрутства та приватизації підприємств;
- ✓ про відшкодування шкоди, заподіяної працівникові каліцтвом або іншим ушкодженням здоров'я, пов'язаним з виконанням ним трудових обов'язків;
- ✓ про працю жінок, молоді, інвалідів та інших категорій громадян, які потребують соціального захисту;
- ✓ про трудову дисципліну і матеріальну відповідальність працівників;
- ✓ про виплату працівникам допомоги з державного соціального страхування.

Свою діяльність Державна інспекція здійснює у взаємодії з органами державного управління охороною праці, органами державної фіскальної служби, правоохоронними органами, місцевими органами державної виконавчої влади й органами місцевого самоврядування, профспілковими об'єднаннями, представниками сторін, які підписали галузеві, регіональні угоди та колективні договори.

ПІДСТАВИ ПРОВЕДЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕРЕВІРОК

Інспекційні перевірки організовуються та проводяться:

- 1) за зверненням працівника про порушення стосовно нього законодавства про працю;
- 2) за зверненням фізичної особи, стосовно якої порушено правила оформлення трудових відносин;
- 3) за рішенням керівника органу контролю про проведення інспекційних відвідувань з питань виявлення неоформлених трудових відносин, прийнятим за результатами аналізу інформації, отриманої із засобів масової інформації, інших джерел, доступ до яких не обмежений законодавством, та джерел, зазначених у пунктах 1, 2, 4-7;
- 4) за рішенням суду, повідомленням правоохоронних органів про порушення законодавства про працю;
- 5) за повідомленням посадових осіб органів державного нагляду (контролю), про виявлені в ході виконання ними контрольних повноважень ознак порушення законодавства про працю;
- 6) за інформацією встановленою за напрямками діяльності:
 - Держстату та її територіальних органів;
 - ДФС та її територіальних органів;
 - Пенсійного фонду України та його територіальних органів;
- 7) за інформацією профспілкових органів про порушення прав працівників, які є членами профспілки, виявлених в ході здійснення громадського контролю за додержанням законодавства про працю.

ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПЕРЕВІРОК

За результатами проведеного інспекційного відвідування або невізного інспектування складається акт у двох примірниках, які підписуються інспектором праці, що його проводив, та керівником об'єкта відвідування або його уповноваженим представником. Один примірник акта залишається в об'єкта відвідування.

У разі наявності порушень вимог законодавства про працю зафіксованих відповідним актом перевірки, інспектор праці після розгляду зауважень об'єкта відвідування (у разі їх надходження) проводить аналіз матеріалів інспекційного відвідування або невізного інспектування, за результатами якого вносить припис та/або вживає заходів до притягнення винної у допущенні порушень посадової особи до встановленої законом відповідальності.

У разі виконання припису в установленій у ньому строк заходи до притягнення об'єкта відвідування та його посадових осіб до відповідальності не вживаються, крім випадків використання праці неоформлених працівників, несвочасну та не у повному обсязі виплату заробітної плати.

Припис або вимога можуть бути оскаржені у 10-денний строк з дати їх отримання до керівника або заступника керівника відповідного територіального органу Держпраці, а у разі незгоди з їхнім рішенням – до керівника або заступника керівника Держпраці. Скарга розглядатиметься у 30-денний строк з дати її надходження.

Головне територіальне управління юстиції у Донецькій області

КОНТРОЛЬ ЗА ДОДЕРЖАННЯМ ВИМОГ ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ПРАЦЮ



м. Краматорськ – 2019